

Sygn. akt I ACa 363/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Beata Kozłowska

Sędziowie: SA Przemysław Kurzawa

SO (del.) Mariusz Jabłoński (spr.)

Protokolant: Sylwia Andrasik

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko Z. W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego i powoda

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie

z dnia 10 kwietnia 2015 r., sygn. akt II C 492/14

I. zmienia zaskarżony wyrok:

- w punkcie trzecim w ten sposób, że utrzymuje w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 3 stycznia 2014r. sygnatura akt II Nc 439/13 co do kwoty 6.925, 25 zł (sześć tysięcy dziewięćset dwadzieścia pięć złotych dwadzieścia pięć groszy) zasądzonej od Z. W. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 11 kwietnia 2012r. do dnia zapłaty; uchyla nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 3 stycznia 2014r. sygnatura akt II Nc 439/13 co do kwoty 2539,38 (dwa tysiące pięćset trzydzieści dziewięć złotych trzydzieści osiem groszy) i co do tej kwoty oddala powództwo,

- w punkcie piątym w ten sposób, że nie obciąża pozwanego Z. W. nieuiszczonymi kosztami sądowymi;

II. oddala apelację pozwanego;

III. zasądza od Z. W. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Przemysław Kurzawa Beata Kozłowska Mariusz Jabłoński

Sygn. akt I ACa 363/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie w punkcie I. utrzymał w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym tut. Sądu z dnia 3 stycznia 2014 r. sygn. II Nc 439/13 w części zasądzonej od Z. W. na rzecz (...) sp. z o.o. w W. kwotę 78 878,44 zł z ustawowymi odsetkami: - od kwoty 102 109,94 zł od dnia 11 kwietnia 2012 r. do dnia 31 sierpnia 2013 r., - od kwoty 102 038,44 zł od dnia 1 września 2013 r. do dnia 8 października 2013 r., - od kwoty 81 038,44 zł za dzień 9 października 2013 r., - od kwoty 78 878,44 zł od dnia 10 października 2013 r. do dnia zapłaty; w punkcie II. uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 3 stycznia 2014 r. sygn. II Nc 439/13 w części zasądzonej kwotę 23 231,50 zł i umarzył postępowanie o zapłatę tej kwoty; w punkcie III. uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 3 stycznia 2014 r. sygn. II Nc 439/13 w części zasądzonej kwotę 9464,63 zł i oddalił powództwo o zapłatę tej kwoty; w punkcie IV. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 4510 zł tytułem zwrotu kosztów procesu; w punkcie V. nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 418,40 zł tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od zarzutów od nakazu zapłaty i w pozostałym zakresie nieuiszczoną opłatę przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Sąd Okręgowy ustalił, iż Z. W. w latach 1999 - 2012 prowadził działalność gospodarczą w zakresie usług poligraficznych. Pod koniec 2009 r. zdecydował się na zawarcie umowy leasingu dwóch ploterów solwentowych od firmy (...) s.c. M. W. i P. R., przez (...) sp. z o.o. (oddane w leasing pozwanemu). Powódka zleciła dokonanie wyceny urządzenia (...), przez rzeczoznawcę. W wycenie urządzenia dokonanej 14 grudnia 2009 r. rzeczoznawca określił rok produkcji maszyny na 2007, a jej wartość na kwotę 109 000 zł netto. W dniu 14 stycznia 2010 r. (...) sp. z o.o., jako finansujący i Z. W., jako korzystający zawarli umowę leasingu nr (...), której przedmiotem był używany ploter (...). Strony ustaliły walutę umowy na złoty polski, przewidziały iż pozwany w okresie do 15 listopada 2013 r. zapłaci na rzecz powódki 49 rat leasingowych, zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik do umowy, a nadto ustaliły wartość szacunkową przedmiotu leasingu na 6540 zł netto. W dniu 7 kwietnia 2010 r. (...) sp. z o.o., jako finansujący i Z. W., jako korzystający zawarli umowę leasingu nr (...), której przedmiotem był używany ploter solwentowy (...) wraz z systemem stałego zasilania o wartości początkowej 38 524,59 zł netto. Strony ustaliły walutę umowy na złoty polski, przewidziały iż pozwany w okresie do 15 sierpnia 2012 r. zapłaci na rzecz powódki 31 rat leasingowych, zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik do umowy. W obu umowach przewidziano, iż istnienie zwłoki z zapłatą co najmniej jednej raty leasingowej i brak reakcji na wezwanie do zapłaty z wyznaczeniem dodatkowego terminu do spełnienia świadczenia uprawniały finansującego do wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym. Po wypowiedzeniu umowy korzystający zobowiązany miał być do zwrotu przedmiotu leasingu i poniesienia kosztów jego zwrotu oraz do zapłaty na rzecz (...) sp. z o.o., w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu wezwania do zapłaty: 1) wszystkich wymagalnych, a niezapłaconych należności wraz z odsetkami, 2) wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych rat leasingowych, pomniejszonych o dyskonto i o cenę sprzedaży przedmiotu leasingu bez podatku VAT, 3) szacunkowej wartości przedmiotu leasingu, 4) kosztów odzyskania przedmiotu leasingu, 5) wszelkich kwot wymaganych od korzystającego na podstawie umowy bądź przepisów prawa, powiększonych o podatek VAT. Jako zabezpieczenie roszczeń wynikających z umowy leasingu strony przewidziały weksel in blanco z wystawienia korzystającego na zlecenie finansującego. Porozumienie wekslowe było załącznikiem do umowy leasingu, w którym m.in. przewidziano, iż (...) sp. z o.o. w W. będzie uprawniona do uzupełnienia treści weksla w razie nie wywiązywania się przez pozwanego z zobowiązań przewidzianych w umowie leasingu, poprzez wpisanie na wekslu miejsca wystawienia, daty wystawienia, remitenta, miejsca i terminu płatności oraz sumy wekslowej w wysokości pokrywającej całość roszczenia pieniężnego finansującego do korzystającego z tytułu nie wywiązywania się korzystającego z zobowiązań wynikających z umowy. Strony przystąpiły do realizacji umów leasingu nr (...). Pozwany przekazał powódce podpisane przez siebie jako wystawcę weksle in blanco, niesporne. Użytkowanie obu wyleasingowanych maszyn napotykało trudności, pozwany kontaktował się ze sprzedawcą zgłaszając usterki, domagając się nadesłania dokumentacji technicznej i skutecznego wykonania napraw gwarancyjnych. W listopadzie 2010 r. Z. W. skontaktował się z producentem plotera (...) i uzyskał od niego informację, że maszyna ta została pierwotnie sprzedana do Austrii w 2005 r. W grudniu 2010 r. Z. W. zlecił ponowną wycenę, otrzymując opinię o niezetelności wyceny poprzedzającej zawarcie umowy leasingu oraz oszacowanie maszyny na kwotę 79 000 zł. Po uzyskaniu tych informacji złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez współników spółki cywilnej, od

których (...) sp. z o.o. nabyła ploter. Postępowanie przygotowawcze zostało prawomocnie umorzone postanowieniem prokuratora z dnia 31 maja 2011 r. wobec stwierdzenia braku znamion czynu zabronionego, przy czym obecnie prowadzone są czynności na skutek złożonego przez pozwanego wniosku o podjęcie umorzonej sprawy. Z. W. nie występował na drogę sądową wobec sprzedawców wyleasingowanego sprzętu z żądaniami z tytułu rękojmi lub gwarancji. Początkowo pozwany regulował raty leasingowe z opóźnieniem, ubiegając się u powódki umorzenia naliczanych mu kosztów windykacyjnych wiążących się z kierowaniem wezwań do zapłaty i informując o wadliwości nabytych maszyn. Pozwany zawiadamiał (...) sp. z o.o. o swoich ustaleniach dotyczących wyleasingowanego sprzętu i podejmowanych przez siebie działaniach przeciwko jego sprzedawcom, domagając się zajęcia przez (...) stanowiska w tej sprawie. Nie zwracał się z żądaniem złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umów sprzedaży w/w maszyn z uwagi na ich wady fizyczne. Od października 2010 r. Z. W. zaprzestał uiszczania rat leasingowych. Pismem z dnia 28 grudnia 2010 r. (...) sp. z o.o. wezwała pozwanego do uregulowania zaległych płatności z umów leasingu nr (...) w łącznej kwocie 11 519,12 zł w terminie 7 dni od otrzymania pisma, informując iż brak płatności w tym terminie spowoduje rozwiązanie umów leasingu. Pismami z dnia 20 stycznia 2011 r., wysłanymi do pozwanego w dniu 21 stycznia 2011 r., (...) sp. z o.o. wypowiedziała ze skutkiem natychmiastowym umowę leasingu nr (...) oraz umowę leasingu nr (...) i wezwała do natychmiastowego wydania przedmiotu tych umów. W dniu 6 kwietnia 2011 r. powodowa spółka dokonała rozliczenia umowy leasingu nr (...), określając swoją wierzytelność wobec Z. W. na kwotę 80 383,41 zł. W jej skład wchodziły: należności zafakturowane a niezapłacone na dzień wystawienia noty w kwocie 10 965,17 zł, odsetki od wymagalnych należności w kwocie 887,78 zł, wartość szacunkowa przedmiotu leasingu w kwocie 6 540 zł, suma przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat pomniejszonych o dyskonto w kwocie 60 720,77 zł i koszty z ostatecznych wezwań do zapłaty w kwocie 1 269,69 zł. Pismem z dnia 30 marca 2012 r. Z. W. jako wystawca weksła został poinformowany o uzupełnieniu weksła in blanco, wystawionego na zabezpieczenie roszczeń z umowy leasingu nr (...), poprzez wpisanie jako sumy wekslowej kwoty 80 383,41 zł oraz wysokości i rodzaju należności składających się na tę kwotę. Powód jednocześnie wezwał pozwanego do wykupu weksła do dnia 10 kwietnia 2012 r., informując, iż taki został wpisany termin płatności weksła. 6 kwietnia 2011 r. powodowa spółka dokonała rozliczenia umowy leasingu nr (...), określając swoją wierzytelność na kwotę 31 191,16 zł. W jej skład wchodziły: należności zafakturowane a niezapłacone na dzień wystawienia noty w kwocie 7 074,16 zł, odsetki od wymagalnych należności w kwocie 557,28 zł, wartość szacunkowa przedmiotu leasingu w kwocie 385,25 zł, suma przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat pomniejszonych o dyskonto w kwocie 21 904,78 zł i koszty z ostatecznych wezwań do zapłaty w kwocie 1 269,69 zł. Pismem z dnia 30 marca 2012 r. Z. W. jako wystawca weksła został poinformowany o uzupełnieniu weksła in blanco, wystawionego na zabezpieczenie roszczeń z umowy leasingu nr (...), poprzez wpisanie jako sumy wekslowej kwoty 31 191,16 zł oraz wysokości i rodzaju należności składających się na tę kwotę. Powód jednocześnie wezwał pozwanego do wykupu weksła do dnia 10 kwietnia 2012 r., informując iż taki został wpisany termin płatności weksła. Dopiero w dniu 19 sierpnia 2013 r. plotery będące przedmiotem umów leasingu nr (...) zostały zwrócone przez pozwanego osobom upoważnionym przez powódkę. Wcześniejszy zwrot był niemożliwy, ponieważ maszyny te zostały objęte zabezpieczeniem przez prokuratora w postępowaniu przygotowawczym, zainicjowanym złożeniem przez pozwanego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, bezsporne - niezaprzeczone twierdzenia pozwanego. Powódka zleciła wyspecjalizowanej firmie wycenę w/w urządzeń i uzyskała informację, iż wartość rynkowa plotera (...) wynosi 13 200 zł netto, a wartość plotera (...) wynosi 3200 zł netto. W dniu 8 października 2013 r. (...) sp. z o.o. sprzedała ploter (...) za kwotę 21 000 zł netto, a w dniu 9 października 2013 r. sprzedała ploter (...) za kwotę 2 160 zł netto.

Apelację od orzeczenia Sądu Okręgowego w dniu 24 lipca 2015 r. wniosła powódka, zaskarżając wyrok w pkt. III. w części oddalającej powództwo co do kwoty 6925,25 zł wraz z odsetkami ustawowymi za okres przed 11 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty. Skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów postępowania tj.: art. 233 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego poprzez uznanie, że powódka nie wykazała istnienia zobowiązania pozwanego do zapłaty łącznej kwoty 6.925,25 zł stanowiącej Szacunkową Wartość Przedmiotów Leasingu, podczas gdy przedstawiła dwie Umowy leasingu oraz Ogólne Warunki Umów Leasingu, z których wynikało uprawnienie Powódki do dochodzenia roszczenia w zakresie Szacunkowej Wartości Przedmiotu Leasingu, a które nie były kwestionowane przez Pozwanego, przyjęcie, że podstawę do ustalenia zasadności dochodzenia roszczenia stanowi pkt. 14.8-14.10 Ogólnych Warunków Umów Leasingu, podczas gdy postanowienia pkt 14.8-14.10 Ogólnych Warunków Umów Leasingu nie mają zastosowania w przypadku wcześniejszego wypowiedzenia

umowy leasingu, błędnym uznaniu, że zgodnie z postanowieniami Umów Leasingu i Ogólnych Warunków Umów Leasingu, jeżeli korzystający nie skorzysta z możliwości wykupu przedmiotu leasingu i leasingodawca sprzeda go innej osobie za cenę niższą niż Szacunkowa Wartość Przedmiotu Leasingu ustalona przez strony, leasingobiorca jest zobowiązany do pokrycia (...) sp. z o.o. różnicy pomiędzy Szacunkową Wartością Przedmiotu Leasingu i zapłaconą przez nabywcę ceną sprzedaży przedmiotu leasingu, zaś w przypadku sprzedaży przedmiotów leasingu powyżej Szacunkowej Wartości Przedmiotu Leasingu, Szacunkowa Wartość Przedmiotu Leasingu w przypadku wcześniejszego zakończenia umowy jest nienależna, podczas gdy Szacunkowa Wartość Przedmiotu Leasingu w przypadku wcześniejszego zakończenia umowy jest należna stronie powodowej niezależnie od korzystania przez leasingobiorcę z opcji wykupu, jest w istocie kalkulowaną ratą leasingową; naruszenie art. 709⁽¹⁵⁾ k.c. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że strona powodowa wobec rozwiązania umowy leasingu z przyczyn leżących po stronie pozwanego, nie może żądać od pozwanego Szacunkowej Wartości Przedmiotów Leasingu; naruszenie art. 709⁽¹⁵⁾ k.c. w zw. z art. 353⁽¹⁾ k.c. polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu i uznaniu, iż powód nie może domagać się zapłaty Szacunkowej Wartości Przedmiotów Leasingu, gdyż jest to sprzeczne z art. 709⁽¹⁵⁾ k.c.; naruszenie art. 471 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i pominięcie, że kwota 6.925,25 zł stanowi szkodę, jaką strona powodowa poniosła wobec wcześniejszego rozwiązania umowy leasingu z przyczyn leżących po stronie pozwanego; art. 6 k.c. i 232 k.p.c. w zw. z art. 10 ustawy - Prawo wekslowe poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że to na powódce spoczywał obowiązek wykazania istnienia zobowiązania pozwanego do zapłaty kwoty 6.925,25 zł, mimo że ciężar udowodnienia nieprawidłowego wypełnienia weksla w tym zakresie, jako faktu, z którego pozwany wywodzi skutki prawne spoczywał na pozwanym. Skarżąca wniosła o utrzymanie w mocy nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla z dnia 3 stycznia 2014 r. w części tj. także co do kwoty 6.925,25 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 11 kwietnia 2012 r., ewentualnie o zmianę wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki dodatkowo kwoty 6.925,25 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 11 kwietnia 2012 r. oraz zasądzenie kosztów postępowania przed Sądem II instancji.

W dniu 23 lipca 2017 r. apelację wniósł pozwany, zaskarżając wyrok w całości, zarzucając naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego z przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów i przyjęcie, że przedłożone w sprawie dokumenty, na mocy których powód dochodzi wiarygodności w niniejszym postępowaniu zasługują na wiarę, pomimo że wynikające z nich okoliczności, zwłaszcza że pozwany został skutecznie wezwany przez powoda do zapłaty, budzą wątpliwości i wymagają weryfikacji oraz przyjęcie, że pozwany nie złożył wniosku z żądaniem odstąpienia od umowy leasingu wobec wad fizycznych przedmiotu leasingu; art. 227 k.p.c. poprzez nieprzeprowadzenie dowodu z akt sprawy postępowania karnego prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową K. Z. w K. za sygn. akt 4 Ds. 420/10/Spc na okoliczność statusu pokrzywdzonego i wiedzy powoda w zakresie podejrzenia popełnienia przestępstwa wyłudzenia związanego ze stosunkiem leasingu łączących strony sporu, z akt sprawy postępowania karnego prowadzonego przez Urząd Skarbowy W. P. Samodzielny Referat Spraw Karnych Skarbowych pod sygn. RK-96/13 oraz z akt sprawy postępowania karnego prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową W.-P. w W. za sygn. akt 2 Ds 592/13 na okoliczność wiedzy powoda o nierzetelności działań zbywcy; art. 709⁽⁸⁾ § 4 k.c. poprzez przyjęcie, że pozwany nie dokonał skutecznego zawiadomienia powoda o żądaniu odstąpienia przez powoda od umowy; art. 709⁽⁸⁾ § 4 i 5 k.c. poprzez jego przez jego niezastosowanie i pominięcie, iż umowa leasingu wygasła. Skarżący wniósł o zmianę wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powódki jest zasadna, a apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny nie podziela ustaleń Sądu I instancji, prowadzących do uznania, że powódka nie wykazała istnienia zobowiązania pozwanego do zapłaty kwoty łącznej 6925,25 zł, tj. szacunkowej wartości przedmiotu leasingu przy umowie nr (...) w kwocie 6540 zł oraz przy umowie nr (...) w kwocie 385,25 zł. Na uwzględnienie w tym zakresie zasługiwały zarzuty podnoszone w apelacji powódki. Rację ma bowiem skarżąca, iż przedstawiła dwie umowy leasingu oraz ogólne warunki umowy leasingu, z których to wynikało uprawnienie do dochodzenia roszczenia w zakresie

szacunkowej wartości przedmiotu leasingu. Podkreślenia wymaga, że umowy zostały zgodnie zawarte przez ich strony - i żadna z nich nie zgłaszała zastrzeżeń do ich treści. Tym samym, na podstawie pkt. 12.3 OWUL po wypowiedzeniu umowy powódka była uprawniona do dochodzenia zarówno zwrotu przedmiotu leasingu (pkt. 15.1 OWUL) jak i szacunkowej wartości przedmiotu leasingu. Zgodnie natomiast punktem 12.4 OWUL w przypadku sprzedaży przedmiotu leasingu przez powódkę, suma należności leasingowych i szacunkowej wartości przedmiotu leasingu zostanie pomniejszona o cenę sprzedaży przedmiotu leasingu. Umowa tak więc została skonstruowana, że pozwany miał pełną świadomość ciężących na nim obowiązków z niej wynikających. Tym samym, mając na uwadze treść postanowień umownych, prawidłowym jest przyjęcie koncepcji, iż przy takim sposobie ustalenia płatności, to rzeczywiście cena wykupu zdefiniowana jako wartość szacunkowa przedmiotu leasingu mogła być traktowana jako ostatnia rata. Powódka prawidłowo więc dokonała pomniejszenia sumy należności leasingowych i szacunkowej wartości przedmiotu leasingu o cenę sprzedaży przedmiotów leasingu, a kwota ta nie pokryła w całości należności na rzecz powódki. Trafnie wskazano w treści apelacji, że 14.8-14.10 OWUL nie mają zastosowania w przypadku wcześniejszego wypowiedzenia umowy leasingu. Natomiast w stanie faktycznym niniejszej sprawy, obie umowy leasingu zostały wypowiedziane przed ich zakończeniem. Zgodnie z pkt. 14.1, 14.2, 14. 10 OWUL strony ustaliły cenę, za którą zostanie sprzedany przedmiot leasingu pozwanemu w przypadku rozwiązania umowy w wyniku zakończenia okresu jej trwania, w przypadku zaś braku zainteresowania zakupem przedmiotu leasingu, korzystający był zobowiązany do pokrycia różnicy pomiędzy szacunkową wartością przedmiotu leasingu i zapłaconą przez nabywcę ceną sprzedaży. Powyższe oznacza, iż strony umówiły się i skalkulowały umowę w taki sposób, że niezależnie od tego czy korzystający zdecyduje się na zakup przedmiotu leasingu - powód uzyska kwotę wynikającą ze sprzedaży przedmiotu leasingu w wysokości odpowiadającej co najmniej szacunkowej wartości przedmiotu leasingu. Umowa została bowiem wypowiedziana, zaś kwota uzyskana ze sprzedaży sprzętu została przeznaczona na zaspokojenie roszczeń z tytułu umów leasingu. Jak trafnie wskazuje powódka - zgodnie z punktem 12.4 OWUL powódka była zobowiązana rozliczyć cenę uzyskaną ze sprzedaży tj. pomniejszyć zobowiązanie pozwanego o cenę sprzedaży przedmiotu leasingu. Szacunkowa wartość przedmiotu leasingu jest zatem należna stronie powodowej niezależnie od korzystania przez leasingobiorcę z opcji wykupu i jest w istocie kalkulowaną ratą leasingową.

Mając na uwadze powyższe, za zasadny należało uznać także zarzut apelacji w zakresie naruszenia art. 709¹⁵ k.c. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że strona powodowa wobec rozwiązania umowy leasingu z przyczyn leżących po stronie pozwanego nie może żądać od pozwanego szacunkowej wartości przedmiotów leasingu oraz w zw. z art. 353¹ k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, iż żądanie zapłaty szacunkowej wartości przedmiotów leasingu jest sprzeczne z art. 709¹⁵ k.c. W ocenie Sądu Apelacyjnego interpretacja art. 709¹⁵ k.c. powinna opierać się o założenie, że leasingodawca powinien otrzymać to, co w istocie by otrzymał z umowy, gdyby ta umowa trwała. Przy sprecyzowanym w materiale dowodowym niniejszej sprawy kształcie umowy, niewątpliwie na to co powódka by otrzymała składały się raty leasingowe i wartość szacunkowa przedmiotu leasingu. Z treści umów wynika bowiem, że wartość szacunkowa przedmiotu leasingu byłaby zapłacona przez leasingobiorcę gdyby dokonał wykupu, w przypadku wcześniejszego zakończenia umowy, albo też - w sytuacji gdyby przedmiot leasingu zostałby sprzedany poniżej ceny wartości - w części byłaby zapłacona przez korzystającego. W innym przypadku w całości natomiast stanowiłaby zaspokojenie z wartości ceny sprzedaży. W umowie leasingu nr (...) została wskazana wartość szacunkowa przedmiotu leasingu jako 6% od wartości początkowej w walucie umowy w kwocie 131.147,54 zł, zaś a w umowie nr (...) jako 1% od wartości początkowej w walucie umowy w kwocie 385,25 zł. Zgodnie natomiast z pkt. 6 aneksu do umowy leasingu nr (...) szacunkowa wartość przedmiotów leasingu została ustalona przez strony na kwotę 6.540 zł. Nie ulega więc wątpliwości, że strony mogły uregulować odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanego w przypadku wcześniejszego rozwiązania umowy leasingu w dogodny dla nich sposób, w tym wprowadzając w ramach swobody umów uprawnienie strony powodowej do żądania szacunkowej wartości przedmiotów leasingu w razie rozwiązania umowy leasingu z przyczyn obciążających pozwanego. Na marginesie wskazać należy, że dokonanie pomiędzy stronami rozliczeń w sferze korzyści prowadziłyby do identycznych wniosków. Bowiem również w wypadku odliczenia od wartości sprzedaży - wartości szacunkowej przedmiotu leasingu, a następnie odliczenia uzyskanej wartości od rat leasingowych, jak i w wypadku zsumowania wartości leasingowej z wartością szacunkową przedmiotu leasingu i a następnie odliczenia ceny sprzedaży - pozwany byłby zobowiązany do zwrotu na rzecz powódki żądanej kwoty. W

ocenie Sądu Apelacyjnego, ta ustalona kwota nie przekracza wartości szkody, której zaspokojenia powódka racjonalnie i zasadnie powinna oczekiwać. Na uwadze mieć należało, że pozwany nie wykonał zobowiązania wynikającego z umów leasingu, czego skutkiem było powstanie szkody polegającej na nieuzyskaniu przez stronę powodową kwoty odpowiadającej szacunkowej wartości przedmiotu leasingu. Jak trafnie wskazuje skarżąca, poniesiona szkoda w postaci korzyści, której leasingodawca nie osiągnął, jest przy tym zwykłym i normalnym następstwem niewykonania przez pozwanego obowiązku umownego, a więc mieści się w ramach adekwatnego związku przyczynowego (art. 471 k.c. w zw. z art. 361 § 1 i 2 k.c.). Tym samym doszło również do naruszenia art. 6 k.c. i 232 k.p.c. w zw. z art. 10 ustawy - Prawo wekslowe. Ciężar udowodnienia nieprawidłowego wypełnienia weksla jako faktu, z którego pozwany wywodzi skutki prawne spoczywał bowiem na pozwanym, który nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających, że szacunkowa wartość przedmiotów leasingu stronie powodowej się nie należy.

Zarzuty apelacji pozwanego nie zasługiwały na uwzględnienie. Sąd Apelacyjny podziela poczynione ustalenia faktyczne, objęte zakresem zaskarżenia pozwanego, znajdujące oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym. W zestawieniu ze zgromadzonym w aktach sprawy materiałem dowodowym, twierdzenia pozwanego stanowiły jedynie polemikę z dokonaną w zaskarżonym wyroku oceną dowodów bez równoczesnego wykazania, by ocena ta była sprzeczna z zasadami logicznego rozumowania, doświadczeniem życiowym lub z innych względów naruszała art. 233 § 1 k.p.c. Sąd opiera swe przekonanie jedynie na dowodach prawidłowo przeprowadzonych, z zachowaniem wymagań dotyczących źródeł dowodzenia oraz zasady bezpośredniości, a ocena dowodów dokonywana jest na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Samo stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości, nie jest wystarczające. Strona skarżąca winna wykazać, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, gdyż tylko takie uchybienie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Niewystarczającym jest przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu. W ocenie Sądu Apelacyjnego brak jest podstaw do oceny dowodów w sposób wskazany przez skarżącego. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2002 r. (II CKN 817/00) tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona. Swobodna ocena dowodów dokonywana jest także przez pryzmat własnych przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego zasobu doświadczeń życiowych, ale powinna także uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - ważąc ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. W przekonaniu Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy nie wyszedł poza tak rozumiane ramy zasady swobodnej oceny dowodów przyjmując, że przedłożone w sprawie dokumenty, na mocy których powód dochodzi wierzytelności w niniejszym postępowaniu zasługują na wiarę, pomimo że wynikające z nich okoliczności budzą wątpliwości i wymagają weryfikacji oraz poprzez przyjęcie, że pozwany nie złożył wniosku z żądaniem odstąpienia od umowy leasingu wobec wad fizycznych przedmiotu leasingu. Przede wszystkim twierdzenia pozwanego nie znajdują potwierdzenia w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Skarżący przede wszystkim podnosił, iż nie doszło do skutecznego doręczenia mu wezwania przez powódkę do zapłaty należności, a także, iż Sąd błędnie przyjął, że pozwany nie złożył wniosku z żądaniem odstąpienia od umów leasingu wobec wad fizycznych przedmiotu leasingu. Jako poparcie swoich twierdzeń, pozwany wskazywał na szereg pism kierowanych do powódki. W ocenie Sądu Apelacyjnego pisma te wskazywały wprawdzie na aktualny stan przedmiotów leasingu oraz związaną z nim sytuację korzystającego, jednakże żadne z nich nie zawierało wyraźnego żądania kierowanego do powoda. Z. W. kilkakrotnie zwracał się do (...) s.c. do wykonania napraw gwarancyjnych plotera (...) oraz plotera (...), a następnie zwrócił się do powódki pismem z dnia 20 sierpnia 2010 r. o umorzenie dodatkowych kosztów windykacyjnych wynikających z umów nr (...). W treści pisma wskazał, że zaległe zobowiązania uiszczył do 6 września 2010 r., a nieterminowe regulowanie zobowiązań wywołane było awariami obu zakupionych maszyn. Następnie w piśmie z dnia 9 grudnia 2010 r. pozwany poinformował leasingodawcę, że w związku z zaistnieniem uzasadnionego podejrzenia co do popełnienia przestępstwa w postaci wprowadzenia w błąd co do istotnej cechy leasingowanego urządzenia – złożył zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej K. Z.w K.. Kolejne pismo o podobnej treści – w zakresie złożenia

zawiadomienia o przestępstwie - skierowano do powódki w dniu 9 maja 2011 r. W ocenie Sądu Odwoławczego, próba wyinterpretowania wskazywanego przez skarżącego stanowiska z treści powyższych pism - nie prowadzi do wskazywanych w treści apelacji ustaleń. Przede wszystkim nie sposób przyjąć, że pozwany dokonał skutecznego zawiadomienia powoda o żądaniu odstąpienia przez powoda od umowy. Sformułowanie takie nie padło w żadnym z pism, a pozwany niewątpliwie go jednoznacznie nie wyartykułował.

Skarżący zarzucał powódce brak współdziałania i udzielenia mu odpowiednich odpowiedzi na jego pisma. Niemniej jednak, w ocenie Sądu Odwoławczego, miały one charakter jedynie informacyjny, zatem powódka nie była obowiązana do ich rozpoznania czy też jednoznacznego określenia swojego stanowiska w sprawie. Pozwany nie wykazał także, jaki byłby aspekt przyczynienia się leasingodawcy do niespłacania przez niego w określonym terminie rat leasingowych. Niewątpliwie fakt, że przedmiot leasingu nie spełniał wszystkich swoich cech, które to powinien spełniać - wpływa na sposób korzystania, możliwość osiągnięcia przychodów oraz zdolność pozwanego do zapłaty raty leasingowej. Niemniej jednak za uszkodzenia ploterów nie odpowiada leasingodawca, zatem pozwanemu przysługiwały wszelkie środki i roszczenia do sprzedawcy przedmiotu leasingu. Zgodnie bowiem z pkt 8.1 OWUL (...) (...) nie odpowiadała wobec korzystającego za wady przedmiotu leasingu, chyba że wady te powstały na skutek okoliczności, za które (...) (...) ponosi odpowiedzialność. Niemniej jednak w sprawie niniejszej pozwany nie wskazywał na występowanie takich okoliczności. Błędny jest więc zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. poprzez nieprzeprowadzenie dowodu z akt sprawy postępowania karnego prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową K. Z. w K. za sygn. akt 4 Ds. 420/10/SpC, z akt sprawy postępowania karnego prowadzonego przez Urząd Skarbowy W. P. Samodzielny Referat Spraw Karnych Skarbowych pod sygn. RK-96/13 oraz z akt sprawy postępowania karnego prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową W.-P. w W. za sygn. akt 2 Ds 592/13. Powódka nie kwestionowała bowiem, że pozyskała informację o zgłoszeniach stosownych zawiadomień przez pozwanego. Kwestia ta nie była w niniejszej sprawie sporna, niemniej jednak pozostawała ona bez znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie. Ta okoliczność nie wpływała bowiem na konieczność uiszczania rat leasingowych przez pozwanego, a co więcej – nie prowadzi do ustaleń, że leasingodawca nie podejmował stosownej współpracy po pozyskaniu informacji co do nierzetelności działań podmiotu sprzedającego przedmioty leasingu. Mając na uwadze powyższe, brak przesłanek by uznać, że doszło do naruszenia art. 709⁽⁸⁾ § 4 i 5 k.c. poprzez przyjęcie, że pozwany nie dokonał skutecznego zawiadomienia powoda o żądaniu odstąpienia przez powoda od umowy oraz pominięcie, iż umowa leasingu wygasła. Rację ma bowiem Sąd I instancji, że uprawnienia z tytułu wad rzeczy, z wyjątkiem uprawnienia do odstąpienia od umowy, przeszły na pozwanego (pkt 8.2 o.w.u.l.), a to że pozwany nie decydował się na wystąpienie na drogę postępowania sądowego przeciwko dostawcy wadliwego sprzętu z żądaniem np. obniżenia ceny czy nakazania usunięcia wad ani nie wystąpił wobec powódki z żądaniem złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy sprzedaży, nie może obciążać strony powodowej. Na marginesie wskazać należy, iż nawet podnoszenie przez pozwanego wobec dostawcy roszczeń wynikających z nienależytego wykonania umowy sprzedaży nie zwalniało go z obowiązku wykonywania zobowiązań z umowy leasingu, zgodnie z pkt 7.2 OWUL. Natomiast w razie złożenia przez powódkę oświadczenia o odstąpieniu od umowy sprzedaży - jego zobowiązania finansowe wobec powódki byłyby analogiczne do sytuacji gdy umowa zostałaby rozwiązana z przyczyn leżących po jego stronie (art. 709⁽⁸⁾ § 5 k.c.).

Niesłusznie pozwany podnosił, że powód nie wykazał wysokości żądania. Uszło bowiem uwadze skarżącego, że postępowanie niniejsze stanowi kontynuację postępowania nakazowego z weksla in blanco o charakterze gwarancyjnym. Tym samym ciężar dowodzenia w zasadzie przeniesiony został na pozwanego. Podnosząc zarzuty pozwany powinien poprzeć je stosownymi dowodami, co w przedmiotowym procesie nie miało miejsca. To na dłużniku wekslowym ciąży bowiem obowiązek udowodnienia, że weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem. Nie ma podstaw, aby ciężar dowodzenia okoliczności ze stosunku podstawowego uzasadniający uzupełnienie weksla przerzucać na wierzyciela wekslowego. Tym bardziej okoliczności takie nie powinny być badane przez sąd z urzędu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 kwietnia 2008 r., V ACa 118/08). Jak wyżej wskazano, pozwany kwestionował zgodność kwot składających się na kwotę dochodzoną pozwem z umową leasingu, jednakże na te okoliczności nie zgłosił żadnych wniosków dowodowych. Powyższe czyni niezasadnymi zarzuty odnośnie błędnego wyliczenia przez powoda kwoty dochodzonej pozwem. Weksel przedłożony do akt niniejszej sprawy stanowił bowiem weksel in blanco, a ciężar dowodzenia zobowiązuje powoda jedynie z wykazania sposobu

ustalenia sumy wekslowej. W ocenie Sądu Apelacyjnego powódka tego obowiązku dopełniła, bowiem szczegółowo przedstawiła zakres dochodzonych kwot oraz podstawy ich żądania. Wprawdzie pozwany oczekiwał przedłożenia przez powódkę dodatkowych dokumentów w zakresie wykazania poszczególnych kwot oraz dokumentów źródłowych, jednakże sam nie podjął starań, by wykazać które to kwoty i z jakich przyczyn miałyby być niezgodnie z żądaniem pozwu. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu I instancji, że kwoty te wynikały ze stosunku zobowiązaniowego, którego skarżący był stroną. Zatem brał on czynny udział w zawieraniu umowy, znał sposób i formę spłat oraz ich harmonogram. Mógł więc w stosownym czasie precyzować swoje twierdzenia oraz przedstawiać wnioski dowodowe.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok: w punkcie trzecim w ten sposób, że utrzymał w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 3 stycznia 2014 r. sygnatura akt II Nc 439/13 co do kwoty 6.925,25 zł zasądzonej od Z. W. na rzecz powódki wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 11 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty; uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 3 stycznia 2014 r. sygnatura akt II Nc 439/13 co do kwoty 2539,38 zł i co do tej kwoty oddalił powództwo; w punkcie piątym w ten sposób, że nie obciążył pozwanego nieuiszczonymi kosztami sądowymi. Koszty procesu w I instancji w części dotyczącej nieuiszczonej opłaty sądowej uległy zmianie, bowiem powódka nie jest stroną przegrywającą sprawę. Pozwany natomiast w toku postępowania został zwolniony od kosztów sądowych w całości. Apelację pozwanego Sąd oddalił jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania odwoławczego, Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013.461).

Przemysław Kurzawa Beata Kozłowska Mariusz Jabłoński